

W bieżącym roku mija 75. Rocznica Zbrodni Katyńskiej. Dla uczczenia i upamiętnienia Ofiar tej potwornej Zbrodni na Narodzie Polskim, dokonanej w 1940 roku przez Sowieców, 23 maja b.r. zorganizowany został **II Rowerowy Rajd Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej Regionu Konińskiego**.

Głównymi organizatorami Rajdu byli: Stowarzyszenie KATYŃ w Koninie z prezesem Jerzym Góreckim i Zespół Szkół Górniczo - Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie z dyrektorem Januszem Kamińskim. Fachową obsługę zapewniła grupa cyklistów z PTTK w Koninie z którego grona komandorem Rajdu został Dariusz Wąchnicki.

Spotkaliśmy się tradycyjnie przy pomniku poświęconym Ofiarom Zbrodni Katyńskiej: por. Mieczysławowi Kwileckiemu, kpt. Janowi Trockiemu i mjr Adolfowi Laube - na Skwerze Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej przed ZSGE w Koninie. Gospodarzem tego miejsca jest dyrektor Janusz Kamiński.

Po przywitaniu uczestników Rajdu przez organizatorów i przybyłego specjalnie na tę uroczystość wiceprezydenta miasta Konina Sławomira Loraka, złożeniu kwiatów i zapaleniu zniczy, wspólnej tradycyjnej fotografii, wyjechaliśmy samochodami do Turku - miejsca startowego Rajdu.

Uczestnikami Rajdu na całej trasie od Turku do Wólki Czepowej k. Kłodawy była grupa uczniów ZSGE wraz z opiekunem p. Markiem Karmowskim, dyrektorem Januszem Kamińskim i wiceprzewodniczącym Konińskiej Rady Miasta Zenonem Chojnackim oraz grupa policjantów z Komendy Miejskiej Policji w Koninie z Naczelnikiem Wydziału kom. Mariuszem Jaworskim.

Kawalkadą oznakowanych samochodów, zaopatrzeni w wodę, energetyczne batony, chorągiewki i znaczki rajdowe z fachowo transportowanymi rowerami i obsługą medyczną, dojechaliśmy do Szkoły Podstawowej nr 4 im. gen. Mieczysława Smorawińskiego w Turku.

Przywitała nas gospodyni miejsca - dyrektor szkoły pani Maria Kukulska oraz przedstawiciele miasta i gminy Turek.

Przed pomnikiem zamordowanego w Katyniu gen. M. Smorawińskiego, w obecności Jego siostrzenicy – pani Anny Szyper, odbyła się uroczystość historyczno-patriotyczna ze złożeniem kwiatów i zapaleniem zniczy.

W Turku dołączył do Rajdu Senator RP Ireneusz Niewiarowski, ks. Waldemar Wunsz - pastor parafii ew.- augs. z Konina, wicestarosta powiatu tureckiego Ryszard Bartosik, prezes Towarzystwa Przyjaciół Brudzewa - Ryszard

Kaszyński, grupa uczniów z I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Turku i uczniowie Gimnazjum nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Turku.

Prowadzeni przez policjantów z Komendy Powiatowej Policji w Turku dojechaliśmy do I Liceum Ogólnokształcącego, gdzie przed tablicami upamiętniającymi Ofiary Zbrodni Katyńskiej i Ofiary Katastrofy Smoleńskiej złożyliśmy kwiaty i zapaliliśmy znicze.

Oflagowani, jedną dużą zwartą grupą, w asyście policji, przejechaliśmy przez miasto, aż do postoju pod kościołem Najświętszego Serca Pana Jezusa, gdzie zatrzymaliśmy się przed 78. imiennymi tablicami Ofiar Zbrodni Katyńskiej i Pomordowanych na Wschodzie. Wśród imiennych tablic 50. funkcjonariuszy Policji Państwowej. Po wspólnej modlitwie poprowadzonej przez księdza z tej parafii, złożeniu kwiatów i zapaleniu zniczy, ruszyliśmy do stacji benzynowej przy wyjeździe z miasta.

Przegrupowani, nadal w asyście policji, ruszyliśmy w kierunku Kolnicy, gdzie na terenie zabytkowej wozowni (obecnie GOK) przedwojennego właściciela majątku ppłk. Witolda Kępińskiego zamordowanego w Katyniu, przywitała nas Dyrektor Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego w Brudzewie pani Agnieszka Ordon z uczniami oraz wójt gminy Brudzew Cezary Krasowski i sekretarz Tomasz Józefowicz. Historię miejsca i osobę ppłk. W. Kępińskiego, któremu w tym miejscu posadzono Dąb Pamięci, przedstawił Prezes Towarzystwa Przyjaciół Brudzewa Ryszard Kaszyński.

Odpoczywaliśmy w urokliwym miejscu, słuchając wzruszającego programu historyczno-patriotycznego przygotowanego przez uczniów Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego w Brudzewie. Na zakończenie uroczystości zostaliśmy przyjęci przez gospodarzy gorącymi i zimnymi napojami oraz pysznym plackiem drożdżowym upieczonym przez miejscową piekarnię - p. Andrzeja Ciemnieckiego, który od tego miejsca na motorze prowadził rowerzystów aż do Chełmna.

Z Kolnicy, po przejechaniu ok. dwóch kilometrów, dojechaliśmy do kościoła św. Mikołaja w Brudzewie, gdzie oczekiwał na nas ks. proboszcz Zbigniew Wróbel w towarzystwie Kapelana Ekumenicznego ks. mjr Tadeusza Jelinka. Ks. proboszcz przywitał nas serdecznie, zapoznając z historią kościoła. Na ścianie kościoła zamontowano tablicę poświęconą pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej – por. Piotra Ogińskiego i komisarza Witolda Paszkowskiego, którym posadzono tu Dęby Pamięci oraz ppłk. Witolda Kępińskiego. Życiorysy osób upamiętnionych przedstawił dr Mariusz Kaszyński.

Po wspólnej modlitwie, złożeniu kwiatów i zapaleniu zniczy, obdarowani pakietem pamiątkowych pocztówek wyjechaliśmy w grupach w kierunku Koła. W Brudzewie odłączyła od nas grupa uczniów z Liceum i Gimnazjum w Turku, natomiast dołączyła grupa uczniów z Zespołu Szkolno –Gimnazjalnego z Brudzewa z opiekunami i ks. Waldemarem Kowalem.

Przed wjazdem do miasta Koła czekała na nas wspomagająca Rajd grupa policjantów z Komendy Powiatowej Policji w Kole. Przeformowaliśmy się w jedną kolumnę i w asyście policji przejechaliśmy przez miasto. Grupa policyjna asystowała nam odtąd aż do Powiercia.

Pierwszym postojem w Kole był kościół p.w. Podwyższenia Świętego Krzyża, gdzie w 1995 r. umieszczono urnę z ziemią z grobów katyńskich i tablicę poświęconą Mieszkańcom Ziemi Kolskiej - Ofiarom Zbrodni Katyńskiej: ks. ppłk. dr fil. Edmundowi Nowakowi, por. Leonowi Olejniczakowi, ppor. mgr farm. Tadeuszowi Kosmałskiemu, ppor. Michałowi Koziorowskiemu, ppor. dr med. Filipowi Struś, ppor. Czesławowi Truszkowskiemu, ppor. Józefowi Witule.

Po wspólnej modlitwie poprowadzonej przez ks. proboszcza Józefa Wronkiewicza , złożeniu kwiatów i zapaleniu zniczy, zwiedzeniu otwartego dla nas kościoła, podjechaliśmy do kościoła ewangelickiego Opatrzności Bożej, gdzie jadący z nami na motocyklu od Turku ks. Waldemar Wunsz – gospodarz tego miejsca, uroczystie wprowadził nas do kościoła i opowiedział o jego historii.

W kościele , po prawej stronie ołtarza jest umieszczona tablica ufundowana staraniem Kolskiego Towarzystwa Kulturalnego w kwietniu 2000 roku , upamiętniająca Ofiarę Zbrodni Katyńskiej ks. płk. Ryszarda Paszko ur. w 1878 r. proboszcza parafii ewangelickiej w Kole w latach 1903 – 1915 . Naczelnego Kapelana Ewangelickiego Wojska Polskiego w latach 1919 – 1929 . Pod tablicą złożyliśmy kwiaty i zapaliliśmy symboliczny znicz.

Następnie zwartą grupą udaliśmy się do Szkoły Podstawowej nr 1 im. Stanisława Konarskiego, gdzie przywitał nas dyrektor Romuald Adamek . Przed budynkiem szkolnym odbyła się uroczystość historyczno-patriotyczna i kulminacyjny punkt programu tegorocznego Rajdu – uroczyste posadzenie na terenie szkoły Dębu Pamięci poświęconego por. Tadeuszowi Kosmałskiemu. Urodzony 20 maja 1905 r. w Kole, podharcistrz i znamienity farmaceuta, został zamordowany w Charkowie.

Był to ważny dzień dla społeczności Szkoły i miasta Koła. Szkoła wpisała się do ogólnopolskiego projektu edukacyjnego – „Katyń... ocalić od zapomnienia”. Uroczystość miała bardzo podniosły charakter, z udziałem trzech sztandarów: Szkoły Podstawowej nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Kole , Hufca ZHP Koło oraz Stowarzyszenia KATYŃ w Koninie. W uroczystości wziął udział Senator RP Ireneusz Niewiarowski, burmistrz miasta Koła – Stanisław Maciaszek , proboszcz tut. parafii – ks. Piotr Pawlak oraz przewodniczący Rady Miejskiej Artur Szafranski. Pod Dębem Pamięci poświęconemu por. Tadeuszowi Kosmałskiemu złożono wiązanki kwiatów i zapalono znicze .

Młodzież szkolna, pod kierunkiem nauczycielki historii pani Moniki Broda, przygotowała wzruszający program artystyczny . Po jego zakończeniu grupa ta wraz z opiekunami dołączyła do uczestników Rajdu tworząc najliczniejszą szkolną grupę rowerową. Do Rajdu dołączyła młodzież ze Szkoły Podstawowej w Osieku Wielkim oraz kilkunastoosobowa grupa Solnych Cyklistów z Kłodawy. Opuściła nas natomiast grupa uczniów z Brudzewa.

W asyście policjantów przejechaliśmy przez miasto aż do Powiercia, gdzie przeformowaliśmy się w 15.osobowe grupy i ruszyliśmy w kierunku Chełmna. Na trasie do Chełmna dołączyła grupa rowerzystów ze Szkoły Podstawowej i Gimnazjum SPSK w Wólce Czepowej .

Uroczystość odbyła się na terenie Muzeum, byłego niemieckiego Obozu Zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem, którego kierownikiem jest dr Piotr Wąsowicz i który przywitał uczestników Rajdu prezentując historię tego miejsca. W gronie witających byli również: przewodniczący Rady Miasta Dąbie - Zenon Wasiak, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Miasta Dąbie n/Nerem - Adam Grabowski, ks. proboszcz Grzegorz Grochowski oraz Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Chełmnie pani Arleta Lewandowska z gronem nauczycieli , uczniów i ich rodziców – będąca głównym organizatorem uroczystości w Chełmnie.

Dla Rodziny Katyńskiej , to miejsce – teren po przedwojennym pałacu wysadzonym przez Niemców jest ważne ze względu na Ofiarę Zbrodni Katyńskiej - por. Jana Zygmunta Kozieja ur.15.03.1915 r. w Dąbiu , absolwenta gimnazjum w Kole, SPRKaw. i SGGW w Warszawie, a podczas kampanii wrześniowej 1939 dowódcę III plutonu pułku ułanów w składzie Nowogródzkiej Brygady Kawalerii.

Por. Jan Zygmunt Koziej był synem Ludwika Kozieja – ostatniego zarządcy majątku i pałacu w Chełmnie . Opuścił dom w 1939 roku i nigdy tu już nie wrócił, został bestialsko zamordowany w wieku 25 lat .

Szczególnością to była uroczystość , bo przypadła właśnie w setną rocznicę urodzin zamordowanego w Charkowie Jana Zygmunta Kozieja.

Młodzież, pod opieką nauczycieli, wykorzystując dokumenty wyszukane w archiwum SGGW w Warszawie przez prof. UAM dr hab. Piotra Gołdyna przygotowała wystawę , prezentującą dwóch oficerów – Ofiary Zbrodni Katyńskiej zamordowanych w Charkowie : por. Jana Zygmunta Kozieja i mjr Wacława Rysia , ur.19.01. 1906 r. w pobliskiej Cichmianie , a w 1939 r. kapitana w Dowództwie Obrony Lwowa.

Wzruszający przekaz artystyczny przygotowany przez uczniów i nauczycieli tej szkoły w tym miejscu szczególnym pozostanie w pamięci na długo .

W Chełmnie pożegnaliśmy grupę rowerzystów ze Szkół Podstawowych z Koła i Osieka Wielkiego. Dołączyła do nas grupa uczniów z opiekunami z Chełmna, uczniowie z Wólki Czepowej oraz ks. prałat Jerzy Dylewski , proboszcz parafii Wniebowzięcia NMP w Kłodawie , którego do Chełmna dowieziono samochodem wraz z rowerem.

Pokrzepieni na duchu i ciele , ruszyliśmy z Chełmna w kierunku Ostrowa k. Olszówki . W Ostrowie, podczas festynu rodzinnego przy tamtejszej OSP podjął nas tradycyjnie, po polsku gościnnie, wójt gminy Olszówka - Włodzimierz Fraszczyk, serwując doskonałe wędliny z tamtejszego Zakładu Wyrób Wędlin Tradycyjnych Adamin – Bartosz Kwiatek. Tutaj pożegnała się z nami młodzież z Chełmna wraz z opiekunami.

Po wspaniałej gościnie z konieczności bardzo krótkiej, z muzyką w uszach, ruszyliśmy w grupach do ostatniego już punktu – celu naszego Rajdu – Szkoły Podstawowej i Gimnazjum SPSK im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Wólce Czepowej. Odcinek z Ostrowa do Wólki był na tyle wyczerpujący, że zajechawszy pod piękny dworek , będący siedzibą Szkoły, załadowawszy nasze rowery do ciężarówki , zasiedliśmy do następnego poczęstunku, z żurkiem w roli głównej, przygotowanego przez rodziców.

Posileni, trochę wypoczęci, wzięliśmy udział w oficjalnych uroczystościach przygotowanych przez dyrekcję i nauczycieli Szkoły Podstawowej i Gimnazjum SPSK w Wólce Czepowej. Gospodynią miejsca była pani dyrektor Anna Prętkiewicz , która wraz z nauczycielką historii panią Ewą Mroczkowską z wielkim poświęceniem i zaangażowaniem przekazują młodzieży szkolnej prawdę historyczną . Przybyli również senator RP Ireneusz Niewiarowski, burmistrz miasta Kłodawy Robert Olejniczak, przedstawiciel kłodawskich kombatanów pan Klarecki i oczywiście, jadący od Chełmna rowerem, proboszcz parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kłodawie ks. prałat Jerzy Dylewski.

Szkoła od kilku lat uczestniczy w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym „Katyń... ocalić od zapomnienia” w ramach którego, w pięknym zabytkowym parku, przed pięcioma laty posadzono jedenaście Dębów Pamięci. Tym samym „ocalono od zapomnienia” Ofiary Zbrodni Katyńskiej związane z regionem konińskim .

Są to : por. Antoni Czaplinski (ur. 16.02.1904, + Katyń) , asp. PP Maksymilian Gojan (ur. 17.07.1891, + Miednoje), por. Wacław Kawecki (ur. 19.03.1906, + Katyń) , asp.PP Stanisław Krakowiak (ur. 23.07.1900, +Miednoje) , ppor. Lucjan Kujawiński (ur. 23.11.1904, + Miednoje) , ppłk Adam Kulpiński (ur. 18.12.1894, + Charków) , mjr Konstanty Mróz (ur. 12.03.1903, + Katyń) ,asp. PP Jan Pikuła (ur. 12.06.1908,+ Miednoje) , por. Kazimierz Purolczak

(ur. 20.12.1900, + Katyń) , por. Filip Adam Struś (ur. 16.05.1911, + Katyń) , por. Józef Wituła (ur. 01.03.1907, + Katyń).

Uczestnicy uroczystości złożyli kwiaty i zapalili znicze przed tablicą główną upamiętniającą Pomordowanych , a przedstawiciele Stowarzyszenia Katyń razem z uczniami położyli czerwone róże i zapalili znicze kolejno pod każdym z posadzonych Dębów Pamięci.

Uroczystość miała charakter oficjalnego zakończenia II Rowerowego Rajdu Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej Regionu Konińskiego.

Wszystkim Szkołom biorącym udział w tym przedsięwzięciu edukacyjnym, prezes Stowarzyszenia Katyń w Koninie wręczał na trasie Rajdu materiały edukacyjne IPN z Poznania dotyczące Zbrodni Katyńskiej, Biuletyny Federacji Rodzin Katyńskich oraz książkę o gen. M. Smorawińskim przekazaną przez MBP w Turku.

Senator RP Ireneusz Niewiarowski podarował każdej ze Szkół cenną książkę wydaną przez Kancelarię Senatu „Senatorowie zamordowani, zaginieni, zmarli w latach II wojny światowej”.

Przemierzając wspólnie z niemałym trudem i poświęceniem trasę wytyczoną kolejnymi miejscami upamiętnień w sposób niekonwencjonalny, odrobiliśmy lekcję historii. Stawaliśmy przed miejscami, myśląc o konkretnych osobach, które ocalamy w ten sposób od zapomnienia, składając Im hołd i podziękowanie.

Prezes Stowarzyszenia KATYŃ w Koninie

Jerzy Górecki

Konin dn. 08 czerwca 2015 r.